

Zo ging dat

in Kerniel in 1911: de taken van de gemeentelijke kantonnier

Eén van die oude beroepen, waarvan de naam nog wel eens een keer valt, maar die in onbruik geraakt zijn, is dat van de *kantonnier*. Kantonniers waren mensen in overheidsdienst, aan wie de zorg voor het instandhouden en het onderhouden van wegen was toevertrouwd.

In de negentiende en de vroege twintigste eeuw waren er kantonniers in dienst bij gemeentebesturen, maar ook bij de Staat. Zij waren respectievelijk verantwoordelijk voor het toezicht op en het onderhoud van de gemeentewegen of van een deel van een Rijksweg. Lang niet elke gemeente had een kantonnier in dienst, en waar er wel een was, kon het zijn dat het een vast aangestelde en bezoldigde functionaris was, zoals in Kerniel, maar het kon ook om een onbezoldigde opdracht gaan, die zoals in Grootloon volgens een beurtrol door verschillende inwoners van het dorp moest waargenomen worden.

In het verslagregister van de gemeenteraad van Kerniel van het begin van de

twintigste eeuw, dat in het Rijksarchief te Hasselt bewaard wordt, kan men het verslag nalezen van de raadsvergadering die zich op 14 mei 1911 over de wedde en het takenpakket van de gemeentelijke kantonnier boog.

In 1911 was Lambert Renaers kantonnier in Kerniel. Hij ontving van het gemeentebestuur een jaarwedde van 500 frank, maar gezien de prijsstijgingen, en om *in de behoeften van zijn huisgezin te kunnen blijven voorzien*, had hij zich tot het gemeentebestuur gewend om opslag te vragen. Zijn ambt van kantonnier legde blijkbaar volledig beslag op de man, want de gemeenteraad gaf toe dat een bijbaantje om zijn inkomen op te krikken geen optie was. *De diensten welke deze beambte te vervullen heeft laten hem niet toe eenig ander ambt uit te oefenen*, zo was de raad van oordeel.

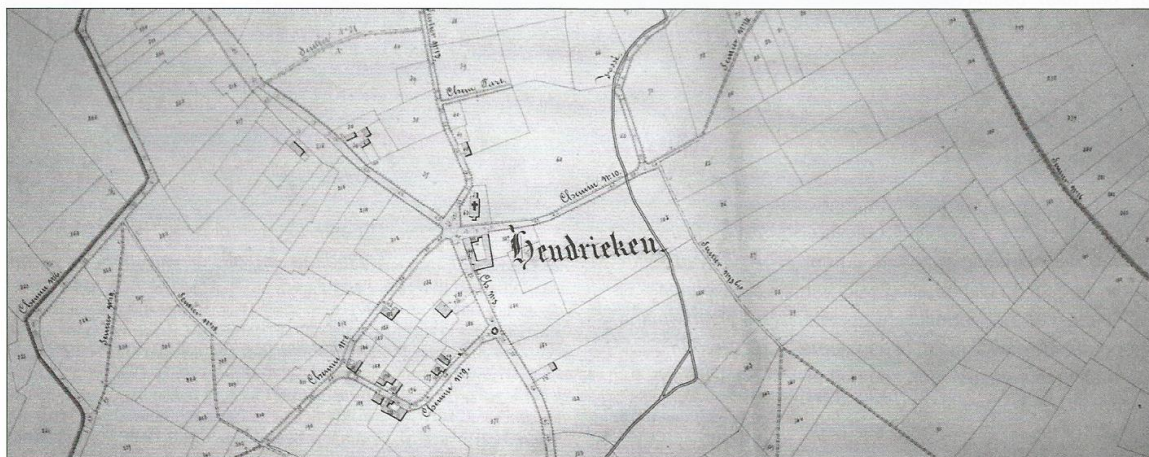
Het zal Renaers en zijn gezin wellicht veel voldoening geschonken hebben dat de gemeenteraad op 14 mei 1911

besliste om zijn jaarwedde met 20 % op te trekken, en haar op 600 frank te brengen.

De raad maakte van de gelegenheid gebruik om een reglement op de beroepsactiviteiten van de kantonnier op te stellen. Mogelijk was het ook in die periode al niet voor alle raadsleden nog even duidelijk wat de taken van de kantonnier precies inhielden, en wenste men ter zake toch een aantal heldere richtlijnen op papier te hebben.

In het algemeen werd zijn taak omschreven als het verrichten van de nodige onderhoudswerken aan de kiezelpaden en aarden wegen die officiële buurtwegen waren. Elke dag moest hij een ronde doen langs al de wegen die aan zijn zorgen waren toevertrouwd, om hun goede staat te controleren.

Het gebeurde destijds geregeld dat de wielen van karren en wagens diepe sporen trokken in de weinig verharde of onverharde wegen, en de weg zo moei-

moest iedereen weer uit het veld zijn.

Reglement

Betrekkelijk het verbod van in den oogsttijd gedurende de schooltijd aren te lezen.

Art. 1. Gezien de beraadslaging van 17 oogst jongstleden, waardoor de gemeenteraad de jaarlijksche groote vacaties opnieuw op het vroeger tijdstip vaststelt;

Art. 2 Gedurende de klasuren der lagere school is het streng verboden aan kinderen en volwassenen aren te rapen.

Art. 3. In den oogsttijd zullen de schooluren vastgesteld zijn van 1 uur tot 3 ½ uren.

Art. 4. Van af 4 uren tot 's zonsoudergang zal het geoorloofd zijn aan kinderen en volwassenen op de velden aren te rapen.

Tegenwoordig reglement zal in driedubbel afschrift aan het schoolopzicht onderworpen en aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie overgemaakt worden.

Vastgesteld in zitting van den gemeenteraad van Cosen den 18 december 1916.

Waren tegenwoordig M.M. Senden, Wintmolders, Gilot, Doucé, Jeuris, Ruy-men.

Van wege de gemeenteraad
De secretaris
Wintmolders

De burgemeester
Senden

(Rijksarchief Hasselt, Gemeenterachief
Kozen. Overdracht 2001, nr. 4)

Rombout Nijssen

Gemeente

NAOOGSTEN

(Arenlezen, Zanten)

Om te mogen naoogsten is een SPECIALE SCHRIFTELIJKE TOELATING vereischt, te verleenen door den burgemeester.

Landelijk Wetboek. Art. II :

Alleen aan ouderlingen, gebrekkijken, vrouwen en kinderen min dan twaalf jaar oud, kan de toelating tot naoogsten verleend worden.

Deze toelating geeft recht om aren te lezen, alleen op de niet omheinde velden gelegen op het grondgebied van de eigen gemeente der arenlezers, wanneer deze velden volledig van vruchten ontbloot zijn en tusschen zonsop-

Landelijk Wetboek. Art. II :

Alleen aan ouderlingen, gebrekkijken, vrouwen en kinderen min dan twaalf jaar oud, kan de toelating tot naoogsten verleend worden.

Deze toelating geeft recht om aren te lezen, alleen op de niet omheinde velden gelegen op het grondgebied van de eigen gemeente der arenlezers, wanneer deze velden volledig van vruchten ontbloot zijn en tusschen zonsopgang en zonsoudergang.

Besluit van 25 Juni 1942. - Reglementeering van den toegang tot beteelde gronden.

De speciale schriftelijke toelating is vereischt omdat, volgens art. 1., van bovengenoemd besluit alleen de exploitant, zijne huisgenooten en zijn dienstpersoneel mogen aangetroffen worden op een BETEELDEN grond.

Omdat, volgens art. 2, de burgemeester het verkeer zal kunnen verbieden op bepaalde veldwegen.

Het verbod veldwegen te betreden wordt ter kennis gebracht van het publiek, door een aangepaste signalisatie.

Omdat, volgens art. 3, de burgemeester schriftelijk van art. 1 en 2 afwijkingen kan toestaan.

De Secretaris,

De Burgemeester,

Vrij van zegel.

P.C. N° 275, Aansagen.

Een laat voorbeeld van dergelijk reglement (1942).

De oogst van Pieter Breugel